

Ольга Ніколенко

«Майстер і Маргарита» на сучасній українській сцені

Режисер театру «На Юго-Заході» (Київ) Валерій Белякович поставив виставу за романом М. Булгакова «Майстер і Маргарита». Роль Маргарити в ньому зіграла народна артистка України Ольга Сумська. Уся містична частина вистави – це сни поета Івана Бездомного, які він бачить у психіатричній лікарні. Фантастика і реальність тісно поєднані у виставі. Режисерові вдалося відтворити не тільки атмосферу Москви 1930-х років, але й абсурдність усього тодішнього суспільства: життя в умовах тотальної брехні, терору, страху й нерозуміння того, що є добро, а що є зло.

У Національній опері України створено хореографічну інтерпретацію роману М. Булгакова на музику Дмитра Шостаковича. Режисер-постановник Давид Авдиш поставив за мету засобами балетного мистецтва втілити квінтесенцію морально-етичного бачення письменника, трансформуючи його у відтворення складного шляху суспільства ХХ ст. Хореографічна вистава Д. Авдиша – це філософська притча з умовно-історичними аналогіями. Асоціативний образно-смісловий ряд апелює до першоджерела і водночас до складної й заплутаної історії. Образи темряви емоційно посилені у хореографічній виставі. Вони знушаються з Ієшуа, від них потерпають

майстер і Маргарита та інші персонажі. Образи реального й всесвітнього зла готові виконати будь-який наказ, бути інквізителями й катами, перетворюватися на артистів вар'єте і пристосовуватися до будь-яких обставин... Вражає глядачів і образ натовпу, що прагне побачити сцену страти Ієшуа, стати її безпосереднім учасником... Світло й темрява постійно борються між собою на сцені, як і в житті...

*Національна опера України. Сцена із балету-фантасмагорії
«Майстер і Маргарита» (режисер-постановник – Д. Авдиш).*

Фото О. Орлової

*Національна опера України. Сцена із балету-фантазмагорії
«Майстер і Маргарита» (режисер-постановник – Д. Авдиш).*

Фото О. Орлової

*Національна опера України. Сцена із балету-фантазмагорії
«Майстер і Маргарита» (режисер-постановник – Д. Авдиш).*

Фото О. Орлової

*Національна опера України. Сцена із балету-фантасмагорії
«Майстер і Маргарита» (режисер-постановник – Д. Авдиш).*

Фото О. Орлової

У Харківському академічному російському драматичному театрі імені О.С. Пушкіна також створено виставу за мотивами роману М. Булгакова. Постановка – народний артист України А. Барсегяна. Режисер – заслужений працівник культури України А. Вецнер. Ролі виконують: майстер – А. Кубанцев, Маргарита – Н. Паницька, Іван Бездомний – О. Вірченко, Бегемот – М. Тягниєнко, Фагот – М. Воротняк та ін. Головний акцент у виставі зроблено на філософські питання, які хвилюють героїв, а також на їхні моральні шукання.

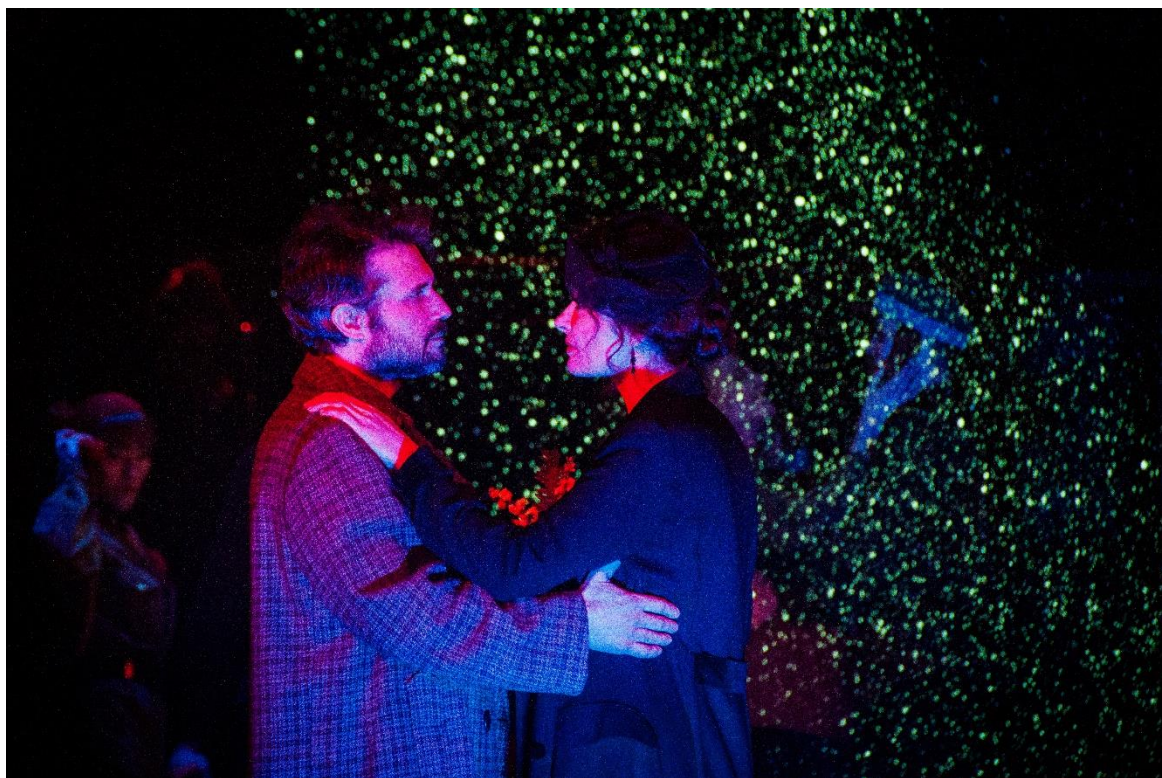
*Харківський академічний російський драматичний театр
імені О.С. Пушкіна. Сцена із вистави (режисер – А. Вецнер).*

Маргарита – Н. Паницька

У 2017 р. відбулася прем'єра трагікомедії «Майстер і Маргарита» в Полтавському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені М.В. Гоголя. Інсценізацію за романом М. Булгакова створив заслужений діяч мистецтв України, режисер Сергій Павлюк. Він також зробив сценографію і музичне оформлення. Ця вистава з аншлагом йде на сцені полтавського театру й по сьогодні. Використання різних майданчиків сцени, швидка трансформація картин, пісенний дискурс радянських часів і вічної класики, оригінальні світлові ефекти, переходи до сучасного контексту – усе це зачаровує глядачів і спонукає їх мислити й співпереживати, сміятися й плакати. Ролі виконують: майстер, Ієшуа – Богдан Чернявський, Маргарита – заслужена артистка України Тетяна Любченко, Понтій Пілат – народний артист України Василь Голуб, Воланд – заслужений артист України Олександр Любченко, Кіт Бегемот – Сергій Жмурко, Гела – заслужена артистка України Вікторія Ягодка, Азazelло – Тимофій Зінченко, Коров'єв – Павло Васильєв та ін.

Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр імені М.В. Гоголя. Сцена знайомства з Воландом на Патріарших. Воланд – заслужений артист України Олександр Любченко (центр), Берліоз – Віталій Крапіва (ліворуч), Бездомний – Тарас Краюха (праворуч).

Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр імені М.В. Гоголя. Сцена знайомства майстра (Богдан Чернявський) і Маргарити (заслужена артистка України Тетяна Любченко).

Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр імені М.В. Гоголя. Азazelo пропонує Маргариті бути господинею балу у Воланда. Маргарита – заслужена артистка України Тетяна Любченко (ліворуч), Азazelo – Тимофій Зінченко (праворуч).

Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр імені М.В. Гоголя. Сцена у психіатричній лікарні.

Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр імені М.В. Гоголя. Сцена балу у Воланда. Азazelo – Тимофій Зінченко (центр перший план), Маргарита - заслужена артистка України Тетяна Любченко (у сфері).

Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр імені М.В. Гоголя. Фінальна сцена вистави. Вони заслужили вічний спокій. Майстер – Богдан Чернявський, Воланд – заслужений артист України Олександр Любченко, Маргарита — заслужена артистка України Тетяна Любченко.

Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр імені М.В. Гоголя. Майстер розповідає Бездомному про своє кохання – Маргариту. На фото – Майстер (Богдан Чернявський) та Маргарити (заслужена артистка України Тетяна Любченко), Бездомний (Тарас Краюха).

У 2018 р. актор Богдан Чернявський, який зіграв у Полтавському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені М.В. Гоголя ролі майстра та Ієшуа, став режисером-постановником і автором інсценізації містичної драми «Майстер і Маргарита. Євангеліє від Іуди» в Незалежному театрі імені М. Булгакова (Полтава). Автор ідеї і керівник театру – Дмитро Рачковський. Художник – Михайло Шлафер. Автори вистави замислилися над питанням: якби Воланд сьогодні відвідав земний світ, що б він побачив тут і на кого перетворилися б персонажі М. Булгакова в сучасний період?.. Це багатопланова інтерпретація максимально наближена до сьогодення. Гостросюжетність і паралелізм (дія розвивається в Іудеї часів Христа й у 2018 році) спонукають глядачів до нового прочитання відомого твору. Ролі виконують: Ієшуа – Б. Станіславський, майстер – В. Протасов, Маргарита – Ю. Єфименко, Воланд – Артем – Лебедєв та ін.

*Незалежний театр імені М. Булгакова (Полтава). Сцена із вистави
«Майстер і Маргарита. Євангеліє від Іуди».*

*Незалежний театр імені М. Булгакова (Полтава). Сцена із вистави
«Майстер і Маргарита. Євангеліє від Іуди».*

Роман «Майстер і Маргарита» невичерпний, тим він нам і цікавий...

Завдання

1. З допомогою Інтернету самостійно знайдіть інформацію про сценічні втілення (1-2) роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита». Проаналізуйте режисерський задум, сценографію, костюми.
2. Якщо у вас є можливість, відвідайте виставу за твором М. Булгакова. Підготуйте про неї пост для соцмереж. Напишіть коментарі.
3. Під час читання роману «Майстер і Маргарита», відберіть ті епізоди, які, на вашу думку, заслуговують на втілення в театрі. Спробуйте запропонувати власні сценічні рішення.